

Sygn. akt *X GC 224/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzat Korfanty
-----------------	-------------------------------

Protokolant: Agnieszka Demucha

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. sprawy

na rozprawie

z powództwa: (...) z siedzibą w G., M.

przeciwko: T. P.

D. K.

(...) S.A. w R.

o ustalenie

1) stwierdza nieważność oświadczenia akcjonariusza T. P. o powołaniu na członka Rady Nadzorczej spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. D. K., złożonego podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w R., odbytego w dniu 23 marca 2016r., zaprotokołowanego przez notariusza A. P., prowadzącego Kancelarię Notarialną w R. i objętego aktem notarialnym rep. A. (...);

2) ustala, że w okresie od dnia 23 marca 2016r., tj. dnia odbycia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w R.,

zaprotokołowanego przez notariusza A. P., prowadzącego Kancelarię Notarialną w R. i objętego aktem notarialnym rep. A. (...) do dnia 20 maja 2016r., tj. dnia odbycia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R., w skład Rady Nadzorczej Spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. zostały powołane następujące osoby: 1. E. B., 2. P. M., 3. K. W., 4. D. R. (1), 5. K. K., 6. J. Ś., 7. D. R. (2).

Sygn. akt X GC 224/16

UZASADNIENIE

Pozwem o ustalenie powód (...) z siedzibą w G., M., wnosił o:

- stwierdzenie nieważności oświadczenia akcjonariusza T. P. o powołaniu na członka Rady Nadzorczej spółki pod firmą (...) S.A. Pana D. K., złożonego podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. odbytego w dniu 23 marca

2016 roku, zaprotokołowanego przez notariusza A. P. prowadzącego Kancelarię Notarialną w R. i objętego aktem notarialnym rep. A. (...);

- ustalenie, że do składu Rady Nadzorczej spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. odbytego w dniu 23 marca 2016 roku, zaprotokołowanego przez notariusza A. P. prowadzącego Kancelarię Notarialną w R. i objętego aktem notarialnym rep. A. (...), zostały powołane następujące osoby: 1. E. B., 2. P. M.,

3. K. W., 4 D. R. (1), 5. K. K.,

6. J. Ś. i 7. D. R. (2).

W uzasadnieniu powód podał, iż w dniu 23 marca 2016r. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (...) SA w R. doszło do wyboru członków rady nadzorczej. W ramach głosowania grupami akcjonariusze wybrali nowy skład rady. Podczas głosowania pozwany T. P. oświadczył o skorzystaniu z uprawnienia osobistego do powołania jednego członka rady nadzorczej, co przy ustaleniu zasady głosowania grupami ustawodawca wyraźnie wykluczył.

Pismem procesowym powód zmienił powództwo w pkt 2 pozwu ten sposób, iż

wnosił o :

-ustalenie, że w okresie od dnia 23 marca 2016 roku, tj. dnia odbycia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. zaprotokołowanego przez notariusza A. P. prowadzącego Kancelarię Notarialną w R. i objętego aktem notarialnym rep. A. (...), do dnia 20 maja 2016 roku, tj. dnia odbycia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R., w skład Rady Nadzorczej spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. zostały powołane następujące osoby: 1/ E. B. 2/ P. M. 3/ K. W. 4/D. R. (1) 5/ K. K. 6/ J. Ś. 7/ D. P. wskazał, iż w dniu 20 maja 2016 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. gdzie pozwany T. P., działający jako członek zarządu Spółki, przedłożył swoje oświadczenie, jako akcjonariusza Spółki, o cofnięciu z dniem 20 maja 2016 r. swojego oświadczenia z dnia 23 marca 2016 r. o powołaniu pozwanego D. K. na członka Rady Nadzorczej Spółki. P. wskazał, iż na mocy uchwały nr 142 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. z dnia 20 maja 2016 r. (...) odwołało z funkcji członków Rady Nadzorczej: K. W., D. R. (1), J. Ś., E. B., D. R. (2) oraz P. M. i K. K.. Uchwałą nr 143 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki ustaliło, że Rada Nadzorcza Spółki będzie składała się z 7 członków. Pozwany T. P. złożył oświadczenie o skorzystaniu z uprawnienia osobistego do powołania członka Rady Nadzorczej i powołał na tą funkcję Pana P. M.. Kolejnymi uchwałami nr 144 - 149 w skład Rady Nadzorczej zostali powołani odpowiednio: K. W., D. R. (1), J. Ś., W. M., E. B., K. K..

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka (...) SA w R. oraz pozwani T. P. i D. K. w piśmie procesowym oświadczyli, iż bezwarunkowo uznają powództwo w zakresie wszystkich roszczeń zgłoszonych przez powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. jest spółką prawa maltańskiego (...) w G. i jest akcjonariuszem spółki (...) S.A. z siedzibą w R. Posiada 801.544 akcji w kapitale zakładowym, które przekładają się na 35,667% udział kapitale zakładowym a strona powodowa jest największym akcjonariuszem tej spółki.

Spółka pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. jest spółką publiczną notowaną na rynku regulowanym Giełdy (...) S.A. w W..

W dniu 23 marca 2016 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki (...), które zostało zwołane na wniosek pozwanego - akcjonariusza T. P.. Akcjonariusz ten reprezentuje ponad 1/5 kapitału zakładowego i jest jednocześnie prezesem zarządu Spółki. W pozwanej Spółce członkowie rady nadzorczej powoływani są co

do zasady przez walne zgromadzenie. Jedynym akcjonariuszem, któremu na podstawie § 16 ust. 3 statutu Spółki przysługuje uprawnienie osobiste do powoływania i odwoływania 1 członka rady nadzorczej, dopóki jego udział w kapitale zakładowym będzie nie mniejszy niż 15% i posiadał nie mniej niż 15% głosów na Walnym Zgromadzeniu, jest T. P..

W żądaniu zwołania przedmiotowego (...) złożył wniosek o dokonanie wyboru członków rady nadzorczej w drodze głosowania grupami. Jako otwarcie głosowania grupami (...) ustaliło, że Rada Nadzorcza Spółki będzie złożona z 7 członków.

Podczas Walnego Zgromadzenia utworzona została jedna grupa akcjonariuszy, w skład której wchodził: akcjonariusz T. P. (posiadający 590.207 akcji) i (...) sp. z o.o. (posiadająca 109.667 akcji) i grupa ta nabyła prawo do wyboru 2 członków rady nadzorczej w głosowaniu grupami. Utworzona grupa dokonała powołania 2 członków Rady Nadzorczej pozwanej spółki w osobach: E. B. oraz P. M. .

T. P. oświadczył, że korzysta ze swojego uprawnienia osobistego i powołał na członka Rady Nadzorczej Pana D. K..

(...) kontynuowano głosowanie grupami w formie głosowania uzupełniającego, w którym brali udział akcjonariusze, którzy grupy nie utworzyli. W wyniku tego głosowania wybrano kolejnych 5 członków Rady Nadzorczej: 1/ K. W., 2/ D. R. (1), 3/ K. K., 4/ J. Ś. oraz 5/ D. R. (2).

W dniu 24 marca 2016 roku T. P., działając jako Prezes Zarządu Spółki, opublikował 2 raporty bieżące w systemie (...). Do raportu nr (...) zarząd Spółki załączył treść wszystkich uchwał podjętych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Spółki w dniu 23 marca 2016 r. Równocześnie Spółka opublikowała raport bieżący nr (...) w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki. Zarząd poinformował, iż w skład Rady Nadzorczej powołano Panią E. B., Panią D. R. (1), Panów K. W., J. Ś., K. K., P. M. i D. K..

W raporcie bieżącym nr (...) pominięto treść uchwały numer 139 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki, którą dokonano wyboru uczestnika D. R. (2) na członka rady nadzorczej.

Uchwałą nr 142 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. z dnia 20 maja 2016 r. (...) odwołało z funkcji członków Rady Nadzorczej: K. W., D. R. (1), J. Ś., E. B., D. R. (2) oraz P. M. i K. K.. Uchwałą nr 143 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki ustaliło, że Rada Nadzorcza Spółki będzie składała się z 7 członków. Pozwany T. P. złożył oświadczenie o skorzystaniu z uprawnienia osobistego do powołania członka Rady Nadzorczej i powołał na tą funkcję Pana P. M.. Kolejnymi uchwałami nr 144 - 149 w skład Rady Nadzorczej zostali powołani odpowiednio: K. W., D. R. (1), J. Ś., W. M., E. B., K. K..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów: (...) z KRS nr (...), Raportu bieżącego nr (...), (...) spółki (...) SA w R. z dnia 24.03.2016r., Raportu bieżącego nr (...), (...) spółki (...) SA w R. z dnia 20.05.2016r. 2016r Protokołu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 23.03.2016r. oraz 20.05.2016r. Treści dokumentów nie zaprzeczyła żadna ze stron a zatem stanowiły one zasadnicze źródło dowodowe w sprawie, na którym sąd oparł ustalenia i zważenia prawne

Sąd zważył co następuje :

Roszczenie powoda jest uzasadnione .

Liczebność rady nadzorczej określa statut. Może on ją wskazać albo liczbą bezwzględną, albo poprzez ustalenie maksymalnej lub minimalnej liczby członków rady. Zgodnie z brzmieniem art. 304 § 1 pkt. 8 k.s.h., statut spółki akcyjnej powinien zawierać liczbę członków zarządu i rady nadzorczej albo co najmniej minimalną lub maksymalną liczbę członków tych organów oraz podmiot uprawniony do ustalenia składu zarządu lub rady nadzorczej.

Procedura wyboru rady nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami unormowana została w art. 385 § 3-9 k.s.h. Przepis art. 385 § 3 k.s.h. stanowi, że na wniosek akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną piątą kapitału zakładowego, wybór rady nadzorczej powinien być dokonany przez najbliższe walne zgromadzenie w drodze głosowania oddzielnymi grupami, nawet gdy statut przewiduje inny sposób powołania rady nadzorczej. W przypadku złożenia powyższego wniosku, zarząd jest zobowiązany do umieszczenia w porządku obrad zwoływanego najbliższego walnego zgromadzenia wyboru członków rady nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami a walne zgromadzenie jest wówczas zobowiązane do przeprowadzenia takiego wyboru i to bez względu na to, że w spółce działa rada nadzorcza w pełnym składzie i że działająca rada nadzorcza powołana została w trybie art. 385 § 3-9 k.s.h. Wynika to także z celu instytucji wyboru rady nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami (art. 385 § 3-9 k.s.h.). Służy ona ochronie praw akcjonariuszy mniejszościowych przez zapewnienie im wpływu na skład rady nadzorczej. Umożliwia bowiem akcjonariuszom reprezentującym co najmniej jedną piątą kapitału zakładowego możliwość wyboru swojego przedstawiciela do rady nadzorczej, co byłoby niemożliwe w wypadku wyboru na zasadach ogólnych (art. 385 § 1 i 2 k.s.h.).

Celem instytucji wyboru członków rady nadzorczej grupami jest niewątpliwie ochrona akcjonariuszy mniejszościowych. Głosowanie nad składem rady nadzorczej grupami jest szczególnym trybem wyboru rady przez walne zgromadzenie. Jest to mechanizm ochrony praw mniejszości w zakresie wpływu na funkcjonowanie kontroli w spółce. Powoływanie zarówno zarządu, jak i rady przez większość kontrolującą spółkę może prowadzić do sytuacji, w której nadzór nad działalnością zarządu funkcjonuje wyłącznie w interesie akcjonariusza większościowego. Procedura z art. 385 § 3 k.s.h. gwarantuje akcjonariuszom mniejszościowym dysponującym odpowiednim udziałem w kapitale spółki możliwość wyboru członka rady nadzorczej wyposażonego w kompetencję samodzielnego działania, która w procesie kontroli uniezależnia go od zdania członków rady powołanych przez większość.

Swoiste wzmocnienie prawa mniejszości uzyskują z mocy zasady jednakowego traktowania wszystkich akcjonariuszy w tych samych okolicznościach wyrażonej w art. 20 k.s.h. Zasada ta ma m.in. przeciwdziałać nadużywaniu prawa przez akcjonariuszy większościowych kosztem mniejszościowych. Nie oznacza to jednak, by w prawie polskim istniała „zasada” ochrony mniejszości. Istnieją tylko, z mocy ustawy względnie statutu, szczególne instrumenty chroniące prawa mniejszości.

Jak zauważa A. K. „na instytucję wyboru oddzielnymi grupami nie można patrzeć tylko jako na instytucję chroniącą mniejszość z wyłączeniem praw większości, lecz iż wyraźny interes większości też musi zostać uwzględniony. Większość musi mieć prawo wypowiedzenia się w kwestii liczby członków rady nadzorczej przed momentem uruchomienia mechanizmu głosowania odrębnymi grupami” (A. Kidyba, Kodeks spółek handlowych. Komentarz LEX, t.2: Komentarz do art. 301-633 k.s.h, Warszawa 2013, s. 501)

Bez ustalenia liczby członków rady nie jest możliwe dokonanie podziału ogólnej liczby reprezentowanych akcji przez liczbę członków rady, a co za tym idzie, nie jest możliwe ustalenie jaka liczba akcji jest niezbędna do utworzenia grupy. Bez utworzenia choćby jednej grupy, nie jest zaś możliwy wybór członków rady nadzorczej grupami (M. Mataczyński, M. Saczywko, Wybór członka rady nadzorczej spółki akcyjnej przez oddzielne grupy akcjonariuszy – cel instytucji a praktyka i orzecznictwo sądowe, w: Głosa 1/2014, s. 21)

Rację ma powód, iż wybór rady nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami stanowi szczególny tryb wyboru członków tego organu a regulacja przewidziana w art. 385 § 3-9 k.s.h. ma pierwszeństwo przed postawieniami statutu. Zapisy statutu przynajmniej imiennie określonego akcjonariuszowi, bądź akcjonariuszowi posiadającemu określoną ilość akcji, prawo do powoływania członków rady nadzorczej nie wygasają, lecz ulegają zawieszeniu (nie mogą być wykonywane) w trakcie trwania procedury wyboru członków rady nadzorczej w głosowaniu oddzielnymi grupami, jak również po jej zakończeniu do momentu funkcjonowania rady nadzorczej w składzie wybranym w drodze głosowania oddzielnymi grupami. Skorzystanie z uprawnienia osobistego przez akcjonariusza, któremu przysługuje uprawnienie osobiste do powołania członka rady nadzorczej, w czasie głosowania grupami, w tym również podczas głosowania na podstawie art. 385 § 6 k.s.h. jest sprzeczne z ustawą (art. 385 § 6 i 9 k.s.h.).

Rację ma powód ,iż członkami rady nadzorczej pozwanej spółki w opisanym stanie faktycznym są wyłącznie osoby wybrane w drodze głosowania grupami, w tym również w ramach głosowania uzupełniającego przewidzianego w art. 385 § 6 k.s.h. a skorzystanie przez akcjonariusza Pana T. P. ze statutowego uprawnienia osobistego do powołania jako członka rady nadzorczej, Pana D. K., nastąpiło z naruszeniem art. 385 § 6 w zw. z § 9 k.s.h.

Uchwałą nr 142 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. z dnia 20 maja 2016 r. (...) odwołało z funkcji członków Rady Nadzorczej: K. W., D. R. (1), J. Ś., E. B., D. R. (2) oraz P. M. i K. K.. Uchwałą nr 143 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki ustaliło, że Rada Nadzorcza Spółki będzie składała się z 7 członków. Pozwany T. P. złożył oświadczenie o skorzystaniu z uprawnienia osobistego do powołania członka Rady Nadzorczej i powołał na tą funkcję Pana P. M.. Kolejnymi uchwałami nr 144 - 149 w skład Rady Nadzorczej zostali powołani odpowiednio: K. W., D. R. (1), J. Ś., W. M., E. B., K. K..

W związku z powyższym roszczenie w zakresie ustalenia składu Rady Nadzorczej spółki pod firmą (...) S.A. z siedzibą w R. (dalej jako: Spółka) powód ograniczył do okresu od dnia 23 marca 2016 r., kiedy to pozwany T. P., wbrew regulacjom k.s.h., złożył oświadczenie o powołaniu na członka Rady Nadzorczej pozwanego D. K., do dnia 20 maja 2016 r., kiedy to skład Rady Nadzorczej został ustalony, jest w pełni uzasadniony. Powyższe wydaje się niezbędne dla uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości co do imiennego składu członków rady nadzorczej i ważności wszystkich decyzji podjętych w spornym okresie .

Zgodnie z art. 213 § 2 kpc sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Opisany stan faktyczny sprawy a także zakres roszczenia strony powodowej dawałyby sądowi podstawę do orzeczenia zgodnego z żądaniem pozwu , bez względu na wywiedzione przez pozwanych D. K. i T. P. w odpowiedzi na pozew argumenty mające stanowić podstawę do oddalenia powództwa. Ostatecznie jednak sprecyzowane ich stanowiska oraz odpowiedź na pozew spółki (...) w kontekście przepisu art. 213 § kpc w zakresie uznania żądania pozwu dawały podstawę do wydania wyroku zgodnie ze stanowiskiem powoda, na mocy art. 385 § 6 w zw. z § 9 ksh oraz art. 189 kpc.

Wobec zrzeczenia się przez powoda roszczenia o zwrot kosztów o należnych kosztach procesu Sąd nie wyrzekął.

SSO Małgorzata Korfanty